

A Győri Törvényszék dr. Schablauer Katalin ügyvéd (...) által képviselt **felperes neve** (...) felperesnek képviselőBiztosító Zrt. (jogtanácsos, ...) által képviselt **alperes neve** (...) alperes ellen 4.350.000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetése iránt a városi Járásbíróság előtt folyamatba tett perében a városban, 2016. évi október hó 4. napján X.00.000/0000/00. sorszám alatt meghozott ítélet ellen felperes részéről 89. sorszám alatt és alperes részéről 90. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezéseit nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja az alábbiak szerint:

Az alperes által forintban fizetendő marasztalás tőkeösszegét 3.690.590 (hárommillió-hatszázkilencvenezer-ötszázkilencven) forintra leszállítja azzal, hogy a részösszegek utáni kamatfizetési kötelezettség részben akként módosul, hogy a fizetendő 1.590.292 (egymillió-ötszázkilencvenezer-kétszázkilencvenkettő) forint helyett 315.940 (háromszáztizenötezer-kilencszáznegyven) forint után alperes 2012. november 12. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű, 2013. július 1. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű, továbbá a teljes marasztalási összegből 271.600 (kétszázhetvenegyezer-hatszáz) forint után 2014. december 6. napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmei kamat megfizetésére köteles.

Mellőzi az alperest 2016. szeptember 1. napjától minden hónap 15. napjáig havonta előre esedékesen 27.332 (huszonhétezer-háromszázharminchárom) forint járadék megfizetésére kötelező rendelkezést.

Az alperes által felperesnek fizetendő perköltség összegét 1.000.000 (egymillió) forintra felemeli.

Mentesíti felperest 162.434 (százhatvankétezer-négyszázharmincnégy) forint feljegyzett illeték és 58.626 (ötvennyolcezer-hatszázhuszonhat) forint Gazdasági Hivatal részére fizetendő költség megfizetése alól azzal, hogy 58.626 (ötvennyolcezer-hatszázhuszonhat) forint költséget az állam visel.

Az állam által viselendő illeték összegét 812.100 (nyolcszáztizenkétezer-száz) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú ítélet megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

A törvényszék mentesíti felperest 106.800 (százhatvanezer-nyolcszáz) forint fellebbezési illeték megfizetése alól azzal, hogy a feljegyzett összesen 197.500 (százkilencvenhétezer-ötszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Kötelezi alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg felperesnek 20.000 (húszezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A járásbíróság ítéletével kötelezte alperest 4.693.342 Ft és kamatai, 2016. szeptember 1. napjától 27.332 Ft + 7.383 Ft, összesen 34.715 Ft járadék, 2016. január 1. napjától 452 Euró járadék, 659.317 Ft perköltség megfizetésére. Felperest kötelezte 162.434 Ft illeték, 58.628 Ft előlegezett költség megfizetésére azzal, hogy a fennmaradó 649.712 Ft illeték és 2345.514 Ft költség az állam terhén marad. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Ítéletében a fellebbezéssel érintett körben az alábbiakat rögzítette. Megalapozottnak találta felperes 25.500 Ft kórházi ingó jogcímén előterjesztett igényét. Felperes felesége tanúvallomásával igazolta a vásárlás tényét, az ingóságok vételárát, s alátámasztotta a vásárlás indoklását is.

A gondozási költség kapcsán arra utalt, hogy az orvosszakértői vélemény szerint 224 órában igényelt indokolt gondozást felperes. A bíróság úgy ítélte meg, hogy Város Önkormányzata által megküldött tájékoztatásban a felperes munkabéréhez igazodó 810 Ft-os munkabér reális, a bírói gyakorlat alapján elfogadható mértékű. Ezzel szemben a felperesi keresetben meghatározott 850 Ft-os órabér mezőgazdasági középnehéz munkára megállapított bér, mely nem képezheti alapját gondozói tevékenységnek. A bíróság 224 órával és 810 Ft-os díjjal számolva 181.440 Ft összegben állapította meg a gondozással kapcsolatban felmerült kárt.

A kieső háztartási, ház körüli munkák tekintetében a bíróság meghallgatta felperest és házastársát, s a felperes által meghatározott 2012. éves mezőgazdasági szakértő által beállított középnehéz munka díjával, 850 Ft-tal szemben 810 Ft-tal számolt figyelemmel arra, hogy a kisegítő tevékenysége nem minősül középnehéz munkának, elsősorban háztartási kisegítőt takar. A felperes körüli feladatok ellátását, a felperesre történő főzést, esetleges tisztálkodásban való támogatást. Így a bíróság 350.200 Ft helyett 333.720 Ft-tal számolt 2012. augusztus 26-ig. A mezőgazdasági szakértő szakvéleménye alapján a ház körüli és a kerttel kapcsolatos kisegítő munkákra 2012. évre 136.608 Ft munkaértéket, 2013. évre 286.664 Ft munkaértéket, 2014. évre 300.436 Ft munkaértéket határozott meg. A szakértő 2015. évre 157.104 Ft munkaértéket határozott meg, ez a teljes évet tekintve 314.208 Ft. A bíróság egyetértett a felperesi kalkulációval, miszerint az óradíjak évente átlag 50 Ft-tal nőnek, felperes a középnehéz munkák értékét 2016. évben 1.050 Ft-ban, így a nehéz munkát 2.250 Ft-ban határozta meg. Ezt a bíróság számítása alapjául elfogadta, így az éves költség 327.980 Ft, a járadék összege 2016. január 1-től 27.332 Ft.

A közlekedési többletköltség kapcsán az alperesi érvelést megalapozottnak látta. Kiszámíthatatlan ugyanis, hogy a balesettől függetlenül felperes mennyi ideig használta volna a motort rendszeresen közlekedési eszközként gépkocsi helyett. Mivel a kár felmerültének jövőbeni rendszeres jellege nem igazolható, a bíróság nem tartotta megalapozottnak a közlekedési többletköltség igényt, így a keresetet e tekintetben elutasította.

A perköltség körében a Pp. 81. § szerint döntött a pernyertesség-pervesztesség arányát 80-20%-ban meghatározva. Ennek megfelelően rendelkezett a feljegyzett illetékről és költségről. A felperes által igényelt ügyvédi munkadíjat eltúlzottnak ítélte, ezért a ténylegesen elvégzett jogi munka és a tárgyalásokon történő jelenlétek figyelembe vételével a 32/2003. (VIII.22.) IM r. 2. § (2) bekezdés, 3. § (2) bekezdés a) pontja szerint mérsékelt összegben állapította meg. E körben a Pp. 81. § (2) bekezdésére is figyelemmel volt, mivel a felperes által előterjesztett igény nagyobb részben bírói mérlegeléstől függött, és nem volt nyilvánvalóan eltúlzott.

Az ítélet ellen felperes és alperes egyaránt fellebbezést terjesztett elő.

Felperes fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását kérte a közlekedési többletköltség és perköltség körében.

A közlekedési többletköltség tekintetében megítélése szerint az ítéleti álláspont sérti a kártérítés alapelvét, az eredeti állapot helyreállításának kötelezettségét. Nem veszi figyelembe a Pp. 230. § (1) bekezdésének e helyzetre vonatkozó szabályát. A közlekedési többletköltség járadék jövőbeni megítélhetősége a baleset előtti helyzeten és az ezáltal megváltozott körülményeken alapszik.

Ha a felperes életében később olyan változás következik be, mely alapján az állapítható meg, hogy már baleseti sérülései nélkül sem közlekedne motorkerékpárjával, úgy alperes nincs elzárva attól, hogy keresetet indítson. Az ítélet saját álláspontjához képest sem következetes, hiszen még, ha az alkalmazott elv a jövőbeni költségekre irányadó is lenne, amellet is tény, hogy az ítélethozatalig felperes körülményei nem változtak. Az teljességgel bizonyos, hogy az ítéletig felmerült felperes e jellegű többletkiadása, ami iránti követelés semmi esetre sem utasítható el az alapján, hogy ki tudja mi lesz később. Figyelemre méltó a kereset megítélése kapcsán, hogy alperes sem a korábbi közlekedési szokásokat, sem pedig azok megváltozását és a változás tartalmát nem vitatta.

A tényállás tehát tisztázott. Ehhez képest az ítélethozatalkor teljességgel értékelhetetlenek alperes azon jellegű hivatkozásai, hogy milyen valószínűsége van felperes jövőbeni közlekedési szokásainak. A kár jövőbeni felmerülésének rendszeres jellegét a baleset óta eltelt négy és fél év igazolja, melynek során semmilyen olyan adat nem merült fel, ami arra enged következtetni, hogy felperes abba hagyta volna vagy a közeljövőben abba hagyná a motorozást. Kérte alperes marasztalását 2012. május 11. napjától havi 5.000 Ft közlekedési többletköltség megfizetésére.

A perköltség vonatkozásában is kérte az ítéleti rendelkezések felülvizsgálatát. Álláspontja szerint a költségviselés nem alapulhat egységesen a Pp. azon 81. §-án melynek (2) bekezdése alternatívát szabályoz. Ebben az esetben ugyanis az ellenfelet akkor is kötelezni lehet a terhére megállapított marasztalási összegnek megfelelő perköltség megfizetésére, ha a bíróság a követelt összegnél kevesebbet ítél meg, de a követelés nem tekinthető nyilvánvalóan túlzottnak. E rendelkezés szerint tehát nem az általános szabály érvényesül a pervesztesség-pernyertesség arányának kifejezésével, hanem a marasztalási összeg képezi az alperes terhére megállapítandó kötelezettség alapját. Megjegyezte, hogy felperes a gyakorlat szerint legjellemzőbben mérlegelési alapú követelése – a nem vagyoni kár – kivételével gyakorlatilag teljes mértékben pernyertes, a részére megállapított marasztalási összeg eléri a 10.000.000 Ft-ot. A felperes javára megállapítandó perköltség alapja tehát az alperest terhelő teljes marasztalási összeg. A díj mértéke vonatkozásában szintén két olyan jogszabályt próbál meg együttesen használni a járásbíróság, mely két különféle esetet szabályoz.

A döntés figyelmen kívül hagyta az e körben irányadó harmadik jogszabályt, a 6/1986. (VI.26.) IM rendeletet is, ennek 15. § (1) bekezdés második fordulátát. Felperes az ítélet rendelkezései alapján perköltség viselésére nem kötelezett fél, így kérte, hogy felperest az illeték és szakértői díj ne terhelje. Kérte a perköltség megállapítását a Pp. 81. § (2) bekezdése szerint, a megbízási díj alapján.

Alperes fellebbezésében kérte az ítélet részbeni megváltoztatását – a kórházi ingóságok, gondozási díj, háztartási kisegítő, ház körüli kisegítői díj körében történő – az euróban meghatározott marasztalási összegek érintetlenül hagyása mellett a marasztalási összeg 2.968.140 Ft-ra, a havi járadék 7.383 Ft-ra történő leszállítását.

A kórházi ingóságok tekintetében a követelést továbbra is vitatta, sérelmezte, hogy a járásbíróság hangsúlyosan értékelte felperes házastársának nyilatkozatát. Okszerűtlenül mérlegelt a bíróság, amikor a házastárs nyilatkozatára a 2016. szeptember 19. napján tartott tárgyaláson került sor, korábban sem a kereset, sem a nyilatkozatok tényállítást e körben nem tartalmaztak. E körben a másodlagosan előterjesztett alperesi védekezést a bíróság érdemben nem bírálta el, egyúttal indokolási kötelezettségének sem tett eleget. A megjelölt ingóságokat felperes otthoni célokra is használhatta, így a követelés legfeljebb 50%-ban fogadható el.

A gondozási díj kapcsán a követelést 36.000 Ft-ot meghaladóan elutasítani kérte, azzal, hogy e körben is okszerűtlenül mérlegelt a bíróság. Nem vette figyelembe, hogy a házi segítségnyújtás keretében végzett gondozást hivatásos szakápolók végzik, annak költsége így teljes összegben nem lehet járadék alapja. Okszerűtlenül mérlegelt a bíróság, amikor az azonos tevékenységet végző egészségügyi dolgozók adott időszakban kimutatható munkabérét a gondozás költsége összegének meghatározásakor egyáltalán nem vette figyelembe, indokolási kötelezettségét is megsértette.

Alperes bizonyítékokkal támasztotta alá, hogy 2012. évi adatok alapján adott évben az egészségügyben 20 éve dolgozó szakápolók havi nettó munkabére 110-120 ezer Ft-ot tett ki.

Ez nagyságrendileg megegyezik azzal az összeggel, melyet felperes kért időarányos költségként, miközben gondozását egészségügyi szakképesítéssel nem rendelkező hozzátartozója végezte.

A háztartási kisegítő kapcsán előterjesztett követelést 36.000 Ft-ot meghaladóan elutasítani kérte azzal, hogy a bíróság kizárólag az orvosszakértő véleményére alapította döntését. Ténykérdés, hogy a balesetet megelőzően felperes ilyen mennyiségű háztartási munkát napi szinten nem végzett. Felperes felesége tanúkénti meghallgatása alkalmával kizárólag a nagy bevásárlást említette olyan háztartási munkaként, melyben felperes is részt vett, felperes saját meghallgatása során is kizárólag a bevásárlásokat említette. A bíróság okszerűtlenül jutott arra a következtetésre, hogy a ténylegesen felmerült, a kár elhárításához szükséges és indokolt költség helyett egy, az időtartamát tekintve ténybélileg alá nem támasztott, hipotetikus alapokon álló költségben marasztalta alperest.

A ház körüli kisegítő iránti igényt továbbra is jogalapjában és összegszerűségében vitatta. Arra utalt, hogy a tulajdoni lap szerint a perbeli ingatlan 1/2-1/2-ed arányú tulajdonosai személy 1 és személy 2, az ingatlan művelésével és karbantartásával felmerülő költségek nem felperest terhelik, így kárként sem háríthatja át azokat alperesre. Fenntartotta, hogy a szakértő által kalkulált éves ház körüli munkamennyiség nem tekinthető kizárólag felperesi munka-kiesésének, annak megosztása szükséges. Vitatta e körben azt a felperesi előadást, hogy a ház körüli munkákat a perbeli balesetet megelőzően kizárólagosan egyedül végezte volna. Mindemellett e munkák elvégzésére felperes nem vált teljesen alkalmatlanná. felperes az egyébként nehéz fizikai munkának számító szakmáját is képes – fokozott erőfeszítés mellett – ellátni. Életszerűtlennek tartotta, hogy felperes a balesetet követően továbbiakban közepesen nehéz vagy nehéz ház körüli munkát egyáltalán nem végezne. Utalt felperesnek az orvosszakértői vizsgálat alkalmával rögzített nyilatkozatára, mely szerint a balesetet követő egy év elteltével a ház körüli munkákat teljes körűen el tudta látni, kisegítésre a balesetet követő első évben szorult. E felperesi nyilatkozat a perben tett egyéb nyilatkozatokkal ellentétben áll, s ezen ellentmondást felperes terhére kell értékelni. Másodlagos védekezésként fenntartotta, hogy a ház körüli munkák esetében is megosztás szükséges, 60-40%-os arányban. Az óradíjak kapcsán megjegyezte, hogy az alapszakvélemény számszaki hibát tartalmaz a középnehéz és nehéz munkák egy havi időszükségletének meghatározásánál. A ház körüli munkák körében fenntartotta, hogy a „ház, melléképület éves karbantartása” valamint a „kerítés, kocsibeálló karbantartása” címén megjelölt munkák felperesi kieső munkaként nem vehetők figyelembe. A 2016. szeptember 19-i tárgyalást megelőzően semmilyen felperesi tényelőadás e körben nem volt a perben, felperes és házastársa semmi értéklehető és elfogadható magyarázatot nem adott, a tényállításuk utólagos. Vitatta, hogy a ház, melléképület, valamint a kerítés és kocsibeálló karbantartása eleve a szokásos, ház körüli férfimunkák körébe tartozna. A munkák nagyrészt speciális szaktudást igényelnek. Megjegyezte azt is, hogy felperes és házastársa az ereszcsonna karbantartását, tartalmilag annak takarításában, a nyílászárók karbantartását pedig annak olajozásában jelölte meg. Ezek figyelembe vételével a szakvéleményben szereplő havi 4 óra, évi 48 óra időmennyiség kizárólag ezen munkák kapcsán eltúlzott, nem elfogadható. A kerítés festését felperes maga is képes továbbra is elvégezni, figyelemmel szakmájára. A kiegészítő szakvéleményben részletezett munkák közül kizárólag a „tűzifa előkészítése télire”, valamint az „élősövény nyírása” vehető figyelembe, ezek szakértő által megállapított éves munkaidő szükségletét elfogadta, de annak megosztását kérte, az érték 60%-át elfogadva.

Felperes fellebbezési ellenkérelmében az alperesi fellebbezéssel érintett részben az ítélet helybenhagyását kérte.

A kórházi ingóságok kapcsán felhozott érvelés teljesen közömbös a vásárlás ténye tekintetében, a tárgyak megvétele tény. Felperes előtt is ismert az a biztosítói érvelés, miszerint a tényleges kárösszeg csökkentendő a továbbhasználhatóság miatt 50%-kal. Ezzel szemben nem megfelelő

hivatkozás, hogy ezen elv egy sérült személy kárainak elszámolása során úgymond a legkevésbé sem nagyvonalú.

Az azonban figyelmet érdemel, hogy e kiadásra a baleset nélkül nem került volna sor, felperes ilyen holmikat nem akart venni. Ahhoz, hogy a kárösszeg csökkenthető legyen, alperesnek azt kellett volna igazolnia, hogy felperesnek új pizsamát kellett volna vennie nemsokára.

A gondozás ellenértéke során a bírói gyakorlat a túlnyomó részben hozzátartozó által nyújtott ezen szolgáltatás ellenértékét a helyben szokásos piaci óradíjak alapulvételével veszi számításba. A járásbíróóság okszerűen értékelt e körben, az egészségügyi bérek közömbösek.

A háztartási kiségités kapcsán alperes tévedésben van, a szakértő által megállapított időtartam nem a felperes által korábban elvégzett munkákra vonatkozik, hanem arra, hogy amilyen ellátást állapota folytán ő, időlegesen többletként igényelt. A költségpótló járadék körében felhozott érvelés kapcsán arra utalt, hogy a 2016. március 4. napi irathoz csatolt szülői nyilatkozat nem csak egy engedményezés, felperest és házastársát használati jog illeti meg. Ennél fontosabb azonban, hogy az ingatlan fenntartását, gondozását felperes a balesetéig maradéktalanul ellátta. A munkamegosztásról előadott hivatkozások életszerűtlenek. A baleset óta a kerti munkákat a lánya barátja végzi, ezen állítást igazolja a tanúbizonyítás, a 60-40% munkamegosztás arányának tényalapja nincs. A peres adatok azt igazolják, hogy felperes látta el a ház kinti munkáinak minden feladatát, ezen „mindennek” e munkák is részei.

Felperes és alperes fellebbezése részben alapos az alábbiak szerint.

A törvényszék megállapította, hogy a járásbíróóság a felek által felajánlott körben lefolytatta a bizonyítási eljárást, a beszerzett bizonyítékokat, adatokat azonban részben okszerűtlenül értékelt, ekként részben téves következtetésre jutott.

A fellebbezések kapcsán, a fellebbezésekkel érintett igények tekintetében az alábbiakat rögzíti a törvényszék.

A kórházi ingóságok tekintetében osztotta a törvényszék a felperesi érvelést. Felperes az elsőfokú eljárás során bizonyította ezen ingóságok megvételét, ezáltal a vásárlás ténye megalapozza a kárigényt. Nem helytálló azon alperesi érvelés, miszerint az érték 50%-a számolandó el arra figyelemmel, hogy ezen ingóságokat felperes a kórházból való hazatérése után is használhatta. Ezen igény kapcsán megnevezett ingóságok megvásárlására kétségkívül a balesettel összefüggésben került sor, a baleset bekövetkezése nélkül azok megvásárlása nem történt volna meg, ezen utóbbi körülményt alperes nem bizonyította. Erre figyelemmel az ingóságokat érintően megállapított 25.000 Ft összegű marasztalásra jogszerűen került sor.

A gondozási díj tekintetében teljes mértékben osztotta a törvényszék az ítéleti indokolást. E körben az elsőfokú bíróság alappal támaszkodott a szakértői véleményben foglaltakra, s alappal állapította meg, hogy felperes 224 órában igényelt gondozást. Helytállóan vette számítás alapjául Megyei Jogú Város Önkormányzata által megküldött tájékoztatóban foglalt óradíjakat is, ennek kapcsán a törvényszék megítélése szerint az egészségügyi dolgozók bérének figyelembe vétele indokolatlan lett volna. A bírói gyakorlat – miként arra felperes alappal utalt – a túlnyomó részben hozzátartozó által nyújtott szolgáltatás (gondozás) ellenértékét a helyben (város) szokásos óradíjak alapulvételével veszi számításba. A járásbíróóság ekként a gondozási díj tekintetében helytállóan mérlegelt, e körben döntése megalapozott.

A háztartási kiségitő díja vonatkozásában osztotta a törvényszék alperes jogi és ténybeli érvelését. Ennek kapcsán helytálló az a megállapítás, hogy felperes 2012. augusztus 26. napjáig igényelt

háztartási kisegítőt. A háztartási kisegítő azonban – szemben a felperesi ellenkérelemben foglaltakkal – a felperes által korábban a háztartásban végzett háztartási munkákra, azok pótlására vonatkozik, nem pedig azon munkákra, melyeket a felperes házastársa a felperes ellátása folytán időlegesen többletként végzett.

Nem a háztartási kisegítő díjazása körébe tartoznak azon felperesi házastárs által elvégzett munkák, melyek felperes gondozásával összefüggésben merültek fel (segítség a tisztálkodásban, felülésben, mosdatás, ebéd készítés), ezek ugyanis a gondozási díj körében értékelendők.

Erre figyelemmel alappal hivatkozott arra alperes, hogy felperes a balesetet megelőzően háztartási munkát napi szinten nem végzett, kizárólag a bevásárlás került megemlítésre. Ennek kapcsán felperes meghallgatása során azt nyilatkozta, hogy kénytelen otthon segíteni, például a bevásárlásnál (3.sz.jkv.), felperes házastársa tanúként azt adta elő, hogy korábban a nagy bevásárlásban segített felperes (14.sz.jkv.). E tények fényében nem elegendő mérlegelés körébe vonni azt a szakértői megállapítást, hogy felperes a háztartási munkák végzésében enyhe fokban akadályozott, illetve nem elegendő a középnehéz munka díjához viszonyítottan meghatározni az óradíjat. Ezen utóbbi szakértői megállapítások tényelődás hiányában (sem felperes, sem házastársa a bevásárláson kívül nem említett házimunkát) ítélet alapjául nem szolgálhatnak. Egyetért a törvényszék azon alperesi állásponttal, miszerint a bíróság a ténylegesen felmerült, a kár elhárításához szükséges és indokolt költség helyett egy, időtartamát tekintve ténybélileg alá nem támasztott, hipotetikus alapokon álló költségben marasztalta alperest.

A törvényszék a felperesi tényelődásra figyelemmel (bevásárlások) úgy ítélte meg, hogy a háztartási kisegítő költségigény az alperes által nem vitatott havi 8.000 Ft-ban indokolt, ekként a lejárt alperesi tartozás a nem vitatott 36.000 Ft.

A járásbíróság a háztartási kisegítő költségét 333.720 Ft-ban határozta meg, mely alaptalannak bizonyult, így az ítélet szerinti marasztalási összeg 297.720 Ft-tal leszállítandó.

A ház körüli kisegítő költsége kapcsán részben osztotta a törvényszék az alperesi jogi okfejtést. Nem ért egyet a törvényszék azon alperesi állásponttal, miszerint a perbeli ingatlan tulajdoni viszonyaira figyelemmel teljes mértékben alaptalan lenne a felperesi igény. Felperes ugyanis 70/F/1. szám alatt nyilatkozatot csatolt, mely szerint az ingatlan tulajdonosai az ingatlan használatát felperesnek és házastársának átengedték 1990. évben, mely időponttól kezdve az ingatlan fenntartásáról, gondozásáról a használók intézkednek. Ebből következően felperes és házastársa gondozza az ingatlant, s végzi el az ezzel járó munkákat.

A per során felperes egyértelműen akként nyilatkozott, hogy ő végezte a kerti munkát, gyümölcsfák vannak, sövény van, füvet kell nyírni, permetezni kell (4.sz.jkv.). Felperes házastársa e nyilatkozatot alátámasztotta, előadva, hogy az ingatlanhoz 700m² kert tartozik, egy része füvesített, illetve gyümölcsfákkal telepített, s férje az ezzel kapcsolatos munkákat a mai napig nem tudja ellátni, lányuk barátja segít a sövénynyírásban, a gyümölcsfák gondozásában, a fahordásban, favágásban.

Fentiek alapján a törvényszék számára kétséget kizáróan volt megállapítható, hogy a ház körüli munkák végzése felperes feladata volt, abban házastársa nem vett részt, tehát a ház körüli kisegítő költségigény jogalapját tekintve alapos, s esetleges költségmegosztásra sem kerülhet sor arra figyelemmel, hogy a házastárs e munkában korábban sem vett részt.

Helytállóan utalt ugyanakkor alperes felperes szakértő előtt tett nyilatkozatára. Felperes a szakértőnek az alábbiakat adta elő: „Az első évben, amíg nem tudtam megcsinálni mindent a ház körül, és segítettek nekem, addig voltak ebből nagyobb viták, azóta csökkent”. E nyilatkozatból a törvényszék megítélése szerint az következik, hogy felperes a balesettől számított 1 évig szorult ház körüli kisegítőre, azaz 1 évig indokolt és alapos ezen igénye, a jövőre vonatkozó járadék kapcsán az igény teljes mértékben alaptalan.

A törvényszék a ház körüli kiségitő költsége (összecszerűség) kapcsán az elsőfokú bírósággal egyezően a beszerzett és aggálytalan szakértői véleményre támaszkodott, az abban foglaltakat elfogadta az elszámolás alapjául.

Felperes tehát a balesettől (2012. május 11. napjától) jogosult ház körüli kiségitőre, illetve annak költségére, egészen 2013. május hónapig. Ekként alappal tarthat igényt 2012. évre a szakértő által meghatározott 136.608 Ft-ra, valamint 2013. évvonatkozásában a szakértő által megállapított összeg (286.664 Ft) fele részére, 143.332 Ft-ra. Háztartási kiségitő költsége kapcsán tehát felperes alapos igénye összesen 279.940 Ft.

Az elsőfokú bíróság ház körüli kiségitő címén 1.256.572 Ft-ra kötelezte alperest, ezzel szemben a törvényszék az igényt 279.940 Ft-ban látta az igényt alaposnak, ekként az ítélet szerinti marasztalási összeg 976.632 Ft-tal leszállítandó, s mellőzendő a havi 27. 332 Ft járadékkötelezés.

Részben megalapozottnak látta a törvényszék felperes közlekedési többletköltség kapcsán előterjesztett fellebbezését. Ennek kapcsán helytállóan hivatkozott arra felperes, hogy az ítélethozatalig eltelt időre nézve az ítélet megalapozatlan és okszerűtlen mérlegelést tartalmaz.

A közlekedési többletköltség vonatkozásában a peradatok alapján az kétséget kizáróan megállapítható, hogy felperes motort használt a balesetet megelőzően, e tényt alperes az elsőfokú eljárásban nem vonta kétségbe. Az is kétségtelen, hogy a balesetet követően felperes motorozástól való félelme elfogadható (22.sz. szakvélemény 15.oldal), melyből következően kénytelen más gépjárművet (autót) használni.

Az alperesi védekezés ezen igény kapcsán mindössze arra irányult, hogy semmiféle megállapítás nem tehető arra nézve, hogy a felperes a jövőre nézve is motorral közlekedett volna, alperes a per alatti időtartam, időszak vonatkozásában nem fejtette ki érveit, miként a járásbíróság sem adta indokát annak, hogy a per tartamára mely okból látta alaptalannak az ez irányú kereseti kérelmet.

Minderre figyelemmel a törvényszék a felperes által meghatározott havi 5.000 Ft többletköltséget nem ítélte eltúlzottnak (az elfogadható a gépkocsi és a motor költsége közti eltérésre tekintettel).

A jövőbeni (másodfokú ítéletet követően) járadék kapcsán azonban alaptalannak látta a kereseti kérelmet, e vonatkozásban osztotta alperes és az elsőfokú bíróság álláspontját, e körben ugyanis kiszámíthatatlan, hogy felperes mennyi ideig használta volna (baleset nélkül) a motort rendszeresen, illetve az is, hogy

A fentiek alapján a törvényszék 2012. augusztus 26. napjától kezdődően (amikor is felperes visszatért dolgozni) látta alaposnak a havi 5.000 Ft többletköltséget – ezen igény a baleset bekövetkezésétől kezdődő időponttal nem indokolt arra figyelemmel, hogy felperes a balesetet követően, annak okán hosszú ideig nem dolgozott, nem intézett ügyeket, azaz nem használt sem motort, sem más járművet.

Az igény alaposága a fentiekből következően a másodfokú határozat meghozatalának időpontjáig áll fenn, 2017. március 20. napjáig. Ekként felperes 54 és 1/3 hónap vonatkozásában jogosult a havi 5.000 Ft többletköltségre, összesen 271.600 Ft összegben (54 1/3 x 5.000), így az ítélet szerinti marasztalási összeg 271.600 Ft-tal felemelendő.

Az elsőfokú bíróság 4.693.342 Ft tőkeösszegre kötelezte alperest, mely tehát felemelendő 271.600 Ft-tal (közlekedési többletköltség), s leszállítandó 297.720 Ft-tal (háztartási kiségitő) valamint 976.632 Ft-tal (ház körüli kiségitő), így felperes összességében 3.690.590 Ft (4.693.342 Ft + 271.600 Ft – 297.720 Ft – 976.632 Ft) megfizetésére tarthat igényt.

A háztartási és ház körüli kisegítő költségének módosítására tekintettel a törvényszék módosította a rendelkező rész szerinti részösszeget (mely 1.590.292 Ft helyett 315.940 Ft) s módosította ennek megfelelően a kamatfizetés kezdőidőpontját, valamint a közlekedési többletköltség tekintetében is rendelkezett a középarányos időponttól kezdődő kamatfizetési kötelezettségről a Ptk. 360. § (1) és (2) bekezdés 301. § (1) bekezdése alapján.

Nagyrészt helyállónak találta a törvényszék felperes perköltség körében előterjesztett fellebbezését. E körben helytállóan hivatkozott arra felperes, hogy a perköltségviselés nem alapulhat egységesen a Pp. 81. §-án, a 81. § (2) bekezdése ugyanis alternatív lehetőséget szabályoz. A bíróság ítéletéből kitűnően együttesen próbálta meg alkalmazni a 81. § (1) és (2) bekezdését.

Adott esetben a törvényszék megítélése szerint a felperesi igény elbírálása kapcsán alkalmazandó rendelkezés a Pp. 81. § (2) bekezdése, mely szerint, ha a per kártérítésre irányul, vagy egyéb olyan követelés iránt folyik, amelynek összegszerű megállapítása bírói mérlegeléstől függ, az ellenfelet akkor is kötelezni lehet a terhére megállapított marasztalási összegnek megfelelő perköltség megfizetésére, ha a bíróság a követelt összegnél kevesebbet ítélt ugyan meg, de a követelt összeg nem tekinthető nyilvánvalóan túlzottnak.

A felperesi igények túlnyomó része (nem vagyoni kártérítés, részben a gondozási díj, háztartási kisegítő, ház körüli kisegítő, közlekedési többletköltség, gyógyszer többletköltség, stb.) mérlegelés által került meghatározásra, miként azt az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette.

Erre figyelemmel kellett a perköltségre vonatkozó rendelkezést a törvényszéknek felülvizsgálnia. Felperes keresetlevelének mellékletét képezte az ügyvédi megállapodás, mely szerint felperes a megítélt kártérítési összeg 20%-ának megfelelő ügyvédi munkadíj megfizetésére köteles. Ezen 20%, a megítélt követelés alapján (3.690.590 Ft, valamint 16.980,19 Euró (forintban 5.227.011,8 Ft) 1.783.520 Ft ügyvédi munkadíjat tenne ki, melyet azonban a törvényszék eltúlzottnak ítélt a 32/2003. (VIII.22.) IM r. 2. § (2) bekezdését figyelembe véve a pertárgy értéket (a pertárgy érték ugyanis 8.917.601,8 Ft, s ehhez mérten az 1.783.520 Ft munkadíj eltúlzott).

Erre figyelemmel a felperest illető perköltség összegét 1.000.000 Ft-ban határozta meg, mely magába foglalja az elsőfokú eljárásban felmerült utazási költséget (51.755 Ft), a fordítási és tulajdoni lap költségét (29.093 Ft), valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM r. 2. § (2) bekezdése szerint mérsékelt ügyvédi díjat.

A fentiek mellett alkalmazandó az Itv. 62. § (2) bekezdése is, mely alapján az (1) bekezdés a)-c) és g)-h), továbbá l) pontjaiban említett perek esetén, ha az összegszerűség megállapítása a bíróság mérlegelésétől függ és a kereset nem volt nyilvánvalóan eltúlzott, részleges pervesztesség esetén a bíróság a fél illetékfizetésre való kötelezését mellőzheti. Adott esetben a per az Itv. 62. § (1) bekezdés b) pontja szerinti per, s felperes keresete a törvényszék álláspontja szerint nem tekinthető nyilvánvalóan túlzottnak, ekként felperes mentesítendő az illeték viselése alól, s a fennmaradó illetéket az állam viseli. Így az állam által viselendő illeték összegét a törvényszék felemelte a mentesített résszel.

A szakértői díj viselése kapcsán irányadó a 6/1986. (VI.26.) IM r. 15. § (1) bekezdése miszerint, ha a marasztalás összegének a megállapítása bírói mérlegeléstől függ, vagy a bíróság a marasztalás összegét méltányosság alapján állapította meg, a perköltségben nem marasztalt felet a meg nem fizetett illeték, vagy az állam által előlegezett költség megfizetése alól egészen, vagy részben mentesítheti. Miután felperes kapcsán a marasztalás összege bíróság mérlegelésén múlt, felperest a bíróság perköltség megfizetésére nem kötelezte, az állam által előlegezett szakértői díj alóli

mentesítése indokolt volt a törvényszék megítélése szerint, mely mentesített részt ekként az állam viseli.

Mindezek alapján a törvényszék a járásbíróság ítéletének megfellebbezést rendelkezőit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

Felperes saját fellebbezése kapcsán pernyertes, alperes saját fellebbezése kapcsán 65%-ban pernyertes.

Felperes esetében indokolt volt a fellebbezési illeték viselése alóli mentesítés az Itv. 62. § (2) bekezdése alapján figyelemmel arra, hogy alperes fellebbezése kapcsán felperes 65%-ban pervesztes lett, de a mentesítés által e körben is az állam viseli a fellebbezési illetéket (106.800 Ft), alperes saját fellebbezése kapcsán 35%-ban, felperes fellebbezése kapcsán teljes egészében pervesztes, így az ekként feljegyzett illetéket (57.500 Ft + 33.200 Ft) is az állam viseli az Itv. 5. § (1) bekezdés d) pontja szerint alperes illetékmentessége alapján. Az állam által viselendő fellebbezési illeték teljes összege tehát 197.500 Ft.

Felperes részére a Pp. 81. § (2) bekezdése szerint alperes perköltséget köteles fizetni, mely kizárólag a másodfokú eljárásban előterjesztett útiköltséget jelenti 20.000 Ft összegben, az ügyvédi munkadíj felperes és a jogi képviselő megállapodása alapján az 1.000.000 Ft-ban elszámolásra került.

Győr, 2017. március 20. napján

Dr. Stánicz né dr. Imre Csilla
a tanács elnöke

Dr. Bertha Andrea
előadó bíró

Dr. Mosonyi Eleonóra
bíró